

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so
uspešni

VOLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, (SREDA) SEPTEMBER 20, 1939.

ŠTEVILKA (NUMBER) 219

NA VIDIKU JE PAKT MED RUSIJO IN JUGOSLAVIJO

Življenje panslovanstva, ki je bilo pred
pet in dvajsetimi leti v polnem razmahu.

NEZ PAVLE JE ZNAN NASPROTNIK SOVJETSKE RUSIJE

BEOGRAD, 19. septembra. — Jugoslovanski regent knez Pavle je bil vedno nasprotnik sporazumu s Sovjetsko Rusijo. V Jugoslaviji je tisoče ruskih monarhistov, izmed katerih so nekateri na važnih položajih v državni službi.

Oživljenje panslovanstva ideje?

Za jugoslovansko - rusko prijateljstvo pa govori zgodovinski moment. Caristična Rusija je bila namreč tista, ki je prišločila na pomoč mali Srbiji, ko ji je leta 1914 poslala Avstro-Ogrska svoj ultimatum. Sovjetski državniki že od nekdaj vzdržujejo prijateljstvo z Bolgarijo, jugoslovansko - ruski pakt pa bi zdaj zopet oživel panslavistično gibanje, ki je bilo pred pet in dvajsetimi leti v polnem razmahu.

Hitler je izjavil, da je Nemčija pripravljena šest let nadaljevati z vojno

Je na uspehe nemške armade, ki je porazila "manj
ne" Poljake. — Za vsako bombo, ki bo padla na
nemška mesta, bo vrgla Nemčija deset bomb na
mesta zaveznikov.

BERLIN, 19. septembra. — komaj osemnajst dni, pa so Poljaki popolnoma potolčeni. Maršal Smigly-Ritz ni primarširal v Berlin, kakor je upal, temveč v Cernaut na Rumunsko. Kar se tiče poljskega vojaštva, mu dajemo vse priznanje. Borili so se hrabro in junaško, toda njihovim predpostavljenim manjka inteligenca. Poljsko vrhovno poveljstvo se je pokazalo popolnoma nezmožno in organizacija njihovih armad je bila pač — Poljska. Toda ti vojaki so zakrivali nekatere najstrašnejše hudodelstva. Umorjeni nemški ljudje, moški, ženske in otroci, so imeli iztaknjene oči.

Pohod Rusije v Poljsko

Sovjetska Rusija je vmarširala v Poljsko, da zaščiti Belorusije in Ukrajince (smeh med poslušalci). Angleži pravijo, da je to perfidnost. Perfidnost je to, ker Sovjetska Rusija ni kooperirala z Anglijo. "Ugotovili smo, da bo nemško in rusko ljudstvo najbolje živelo v mirnem sožitju, če bo vladal med obema narodoma mir in sporazum."

"Današnja Nemčija ne sprejema nobenih ultimativ." Hitler je bil nato deležen velikih ovacij, ko je naslikal poslušalcem sliko o "brezkončnih kolo-
nah" poljskih ujetnikov. "Poljska armada je morala kapitulirati. En sam dan je bilo ujetih 20.000 Poljakov, večeraj 50.000."

Glede Gdanska je dejal: — "Danes sem prišel k vam kot osvoboditelj. Gdansk je danes združen z nemškim rajhom, v katerem bo večno ostal. "Nemčija, Sieg Heil!" (Zmaga, slava, zmaga, slava!).

V bolnišnici

Zadnji terek je bila operirana na slepiču Miss Louise Kapel, 19215 St. Clair Ave. Nahaja se v Glenville bolnišnici. Obiski so dovoljeni. Želimo ji skorajšnje okrevanje.

RESOLUCIJA FRANCO- SKE DELAVSKE STRANKE

PARIZ, 19. septembra. — Leon Jouhaux, generalni tajnik ogromne francoske delavske organizacije Confederation Generale du Travail, in drugi uradniki te organizacije, so podpisali danes resolucijo, v kateri ostro šibajo sovjetsko invazijo Poljske, češ, da so dali sovjeti s tem pomoč nasilniku ter ogrozili življenje milijonov delavcev.

V resoluciji je dalje rečeno, da je posledaj nemogoče vsako nadaljnje sodelovanje s komunistično manjšino v organizaciji. Resolucija poziva delavstvo, naj stopi ramo ob ramo ter obso-
di sovjetsko akcijo v imenu časti, morale in človeške solidarnosti, ki je podlađa delavskega gibanja.

Jules Fourier, komunistični poslanec iz departementa Seine, je poslal svojo resignacijo za izstop iz stranke Caecques Duclosu, tajniku francoske komunistične stranke. Z njim vred je izstopilo iz stranke tudi več drugih komunističnih članov.

Nacisti pripravljajo čistko v češkoslova- škem protektoratu

Iz Beograda se poroča o po-
gonu Gestapa na češke in sokolske
voditelje.

BEOGRAD, 19. septembra. — Direktna poročila iz Prage naznanjajo, da je pričela nemška tajna policija Gestapo izvajati pogone na mlajši element v bivši češkoslovaški, proti bivšim levčarskim časnikarjem in proti vsem, o katerih se sumi, da imajo zveze z inozemstvom, zlasti pa proti voditeljem Sokolstva. Splošno pa so vsi češki intelektualci podvrženi neprestanemu teroriziraju.

Sicer pa je javno življenje zdaj mirnejše. V Pragi svetijo ponoči zopet poulične svetilke. V Moravski, ki je bila proglašena za vojno provinco, je bila zopet vzpostavljena civilna administracija.

Nov grob

Nagloma je preminil Anton Struna, star 47 let, stanujoč na 12605 Longmead Ave., West Park. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Mary, rojeno Močnik, in 4 otroke, Anthony-a, Agnes, omož. Homich, Olgo, omož. Bender in Mary, sestro Jožefo v Indianapolis, Ind., in vnuke, ter več sorodnikov. Rojen je bil v Gaborju pri Stični na Dolenjskem, kjer zapušča sestro Frances Polončič in več sorodnikov. Tukaj je bil 28 let, ter je bil član društev Janeza Krstnika, št. 37 JSKJ in France Prešern, št. 17 SDZ. Pogreb se vrši iz hiše žalosti v soboto zjutraj ob 9:15 uri, ter v cerkev Annunciation ob 10. uri in na to na Calvary pokopališče pod oskrbo Jos. Zele in Sinovi zavoda. Bodi mu ohranjen blag spomin. Preostalim naše sožalje.

Seja

Nocoj ob 8. uri se vrši seja Progresivnih Slovenk, krožek št. 2 v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

ZADEVA VOJNEGA EMBARGA

Kongres je poplavljen s pi-
smi in brzojavkami, v ka-
terih zahtevajo volilci, da
ostane embargo kakor je.

WASHINGTON, 19. septem-
bra. — Kongres je pod silnim pritiskom tisočev in tisočev pisem in brzojavk, v katerih zahteva ljudstvo Zedinjenih držav, naj se ne dela nobenih iz-
prememb v sedanjem nevtralnostnem zakonu.

Na predvečer izrednega zasedanja kongresa, ki bo pričel zasedati v četrtek, prihaja v urade senatorjev in kongresnikov tisoče pisem in brzojavk, kar se dogaja samo ob času, kadar je kakšna izredno važna odločitev na kocki.

Župnik Coughlin trdi, da bi pomenil preklic vojne embarga prvi korak k vstopu Zedinjenih držav v vojno ter apelira na svoje somišljenike, naj zahtevajo od kongresa, da se ne preklic-
če embarga.

Senator Robert A. Taft, republikanec iz Ohio, ki podpira predsednikovo priporočilo za preklic embarga, je prejel do predvečerašnjim nad 4.000 pisem in brzojavk, večeraj pa 4.000 nadaljnjih, v katerih zahtevajo volilci, naj se ne izpreminja to-
zadevnega zakona.

Španski republikanci si žele povratka kralja Alfonza

PERPIGNAN, Francija, 19. septembra. — Tisoče španskih lojalistov, zaprtih v koncentracijskih taboriščih, ki so svoje čase vriskali, ko je bil kralj Alfonso izgnan iz dežele, si zdaj želi njegovega povratka.

Oni ne občutijo sicer nobene ljubezni do bivšega kralja, toda smatrajo, da bi bil on manjše zlo kakor je general Franco, ki je zdaj gospodar v deželi.

Lojalisti dobro vedo, da bi vzpostavitev monarhije ne pomenila Francove odstavitve, so pa mnenja, da bi ublažila režim in da bi bila proglašena široka amnestija.

Mnogo teh lojalistov pa je prav tako nekompromisnih kot so vedno bili ter pravijo, da mora v Španiji izbruhniti še ena civilna vojna, v kateri bi bili zopet pripravljeni nemudoma zgrabiti za orožje.

POTOP NADALJNE ANGLEŠKE LADJE

LONDON, 19. septembra. — Exchange Telegraph poroča, da je nemška podmornica potopila 4600-tonski parnik Avenue, ki je bil last angleške Furness linije.

VAŽNA ODREDBA ITALIJANSKE VLADE

NEW YORK, 19. septembra. — Italijanska parobrodna družba ne dovoli na svojih parnikih potovanje potnikom, ki imajo slovaške, češke, ali nemške potne liste.

Odkar Anglija blokira Severno morje, so se Nemci lahko vračali v domovino samo z italijanskimi parniki. S to odredbo italijanske vlade pa je zdaj omenjenim zaprta edina pot, ki jim je bila na razpolago za povratek v domovino.

"MI SMO PROTI NEM- CEM"

CERNAUTI, Rumunija, 19. septembra. — Major William H. Colbern, vojaški atašej Zedinjenih držav v Poljski, je izjavil, da se je sestal s poveljnikom nekega ruskega tanka v Poljski, ki mu je zatrdil, da "so Rusi nasprotni Nemcem."

Major Colbern pravi, da je videl večeraj na potu proti Horodenki kolono sovjetskih tankov. Eden izmed teh se je ustavil ob cesti in iz njega je stopil sovjetski častnik, ki je dejal ameriškemu častniku: "Mi smo proti Nemcem." Major Colbern je dalje izjavil, da poljske čete fraternizirajo z ruskim vojaštvom in da mu dajejo cigarete.

Ruska mornarica je blokiral estonsko obalo

Možno je, da bodo sovjetske
čete vkorakale v Estonijo
ter zasedle del dežele.

STOCKHOLM, 20. septem-
bra. — Poročila, ki so dospela semkaj iz Tallina, Estonija, na-
znanjajo, da je ruska mornari-
ca blokirala estonsko obalo.

Generalni štab v Moskvi po-
roča o zavzetju mesta Vilne na Poljskem, katero so zavzele sovjetske čete po dve uri trajajo-
čih bojih. Dalje naznanjajo Rusi o zavzetju mesta Volynskega, 140 milj vzhodno od ruske meje, čigar okoliščine so dose-
gle nemške motorizirane enote v soboto.

Ruska mornarica je baje za-
to blokirala estonsko obalo, ker estonske oblasti niso pre-
prečile bega poljski podmornici Orzel, ki je bila v Tallinnu internirana in ki je v ponedeljek pobegnila iz pristana.

V moskovskih diplomatskih krogih se razpravlja o morebitnem pohodu Rusije v Estonijo. V slučaju, če bo Rusija zasedla del Estonije, bo dobila s tem popolno kontrolo nad Finskim zalivom.

Kultura VAJA

V četrtek 21. septembra se vrši vaja na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave., za igro "Vaška Venera". Prosi se igralce, da bodo točno ob 7. uri zvečer na odru, posebno pa tisti, ki nastopite v prvem dejanju.

Zalostna vest

Mrs. Mary Burja, 1149 East 172nd St., je prejela brzojavno vest, da je umrl v ponedeljek njen svak Andrew Dergance v La Salle, Ill. Zapušča ženo in štiri otroke. Pokojni je bil rojen v Novem mestu na Dolenjskem. Bodi mu ohranjen blag spomin.

FRANCIJA IN ANGLIJA OD- GOVARJATA HITLERJU Z 'NE!'

Hitlerjevi diktaturi se ne bo dovolilo obso-
diti svet v sužnost ter pogaziti svobodo.

RUSI LIKVIDIRAJO VELEPOSESTVA V UKRAJINI IN BELORUSIJI

FRANCIJA IN ANGLIJA ODGOVARJATA HITLERJU

Francija in Anglija sta sinoči odgovorili z odločnim "ne" na Hitlerjeve overture za sklenitev miru pod njegovimi pogoji.

Francozje so odgovorili: "Francija in Velika Britanija ne bosta dovolila Hitlerjevi diktaturi obsoditi svet v sužnost ter pogaziti svobodo in vse moralne pridobitve."

RUSI V BLIŽINI KUTY-A

CERNAUTI, Rumunija. — Neki angleški opazovalec poroča, da se kolona sovjetskih tankov bliža Kuty-ju, ki leži ob rumunski meji, kjer se vrše spopadi med Poljaki in Ukrajinci.

LIKVIDACIJA VELEPOSESTEV

MOSKVA. — "Rdeča zvezda," glasilo sovjetske armade, poroča, da je proces razdelitve veleposestev v Belorusiji in Ukrajini, kateri deželi so zasedli Rusi, že v teku.

Ruski vojaški poveljniki imajo naročilo, naj povedo ljudstvu, da si vzame zemljo, "ki je ljudska last," in da naj "zažene živino na pašnike, ki so bili doslej last vele-
posestnikov." Sovjetska agencija Tass poroča, da je ljudstvo z veseljem sprejelo sovjetsko vojaštvo.

DVE KANADSKI DIVIZIJI

OTTAWA. — Ian Mackenzie, minister obrambe, je sinoči izjavil, da se bo nemudoma pripravilo dve diviziji vojaštva, ki bo poslano v Evropo, kakor hitro ga bo Anglija potrebovala. V vsaki diviziji je 16.000 mož.

PREVAŽANJE RANJENCEV

BERLIN. — Nemška armada v Poljski ima troje velikih, posebnih letal, ki prevažajo težko ranjene vojake z bojišča v Nemčijo. Letala so belo pobarvana ter imajo ob straneh naslikan velik rdeči križ. V vsakem letalu je prostora za osemnajst ranjencev. Z letali dovažajo Nemci na fronto tudi gasolin za tanke in druga motorna vozila.

ANGLEŽI IZGUBILI 26 LADIJ

LONDON. — Večeraj je neka nemška podmornica pogreznila dve nadaljni angleški ladji, Arlito in Lord Minto. S tema ladjama je izgubila Anglija že 26 ladij.

IZGUBE NA LADJI MATICI

LONDON. — Angleška admiraliteta naznanja, da je bilo na ladji Courageous, ki je bila matična ladja letal, 1.260 mož posadke. Od teh jih je bilo rešenih 682, 578 pa se jih še pogreša.

NACISTI BOMBARDIRAJO LASTNO MOSTVO

LONDON. — Varšavska radio-postaja poroča, da so Nemci v torek, ko so bombardirali Varšavo, ubili in ranili 62 svojih lastnih mož, ki so jih Poljaki zajeli kot vojne ujetnike.

KAJ NAMERAVAJO NEMCI?

PARIZ. — Danes so se sestali na zapadni fronti angleški in francoski poveljniki, ki so sklenili vzpostaviti močno obrambo belgijske meje, ker je možnost, da bodo skušali zdaj Nemci vdreti skozi Belgijo v Francijo.

Iz Pariza se poroča, da so Nemci začeli izpraznjevati svoj obmejni kraj Aachen (Aix la Chapelle), ki leži na nemški strani preko belgijske meje. Iz tega kraja so premestili že vse civiliste.

ODBITI NEMŠKI NAPADI

PARIZ. — Nemci, ki so prešli pod silnim ognjem svoje artiljerije v napad na severno krilo francoske armade, so bili vrženi z velikimi izgubami nazaj. Poročilo dalje naznanja, da je v tem sektorju aktivno tudi nemško letalstvo.

PAPEŽ SE POSTI IN LEŽI NA TLEH

VATIKAN, 19. septembra. — ležen čimvečjega dela ljudske-
ga trpljenja. Poročila dalje na-
znanjajo, da je papež izpreme-
njen človek, da je še bolj suh
in da izgleda še bolj svetniški
in asketski kakor doslej. Naj-
večjo žalost je povzročila pape-
žu ruska invazija Poljske, ker
je Poljska ena zadnjih strogo
katoliških dežel, ki je priznava-
la avtoriteto Rima.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pol raznašalca v Clevelandu, za celo leto.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.60
Za Zedinjene države za celo leto.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto.....\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

IGRA ZA USODO NARODOV

S pohodom ruskega orjaka v Poljsko se je v južno-vzhodni Evropi popolnoma izpremenilo ravnotežje položaja. Recimo, če bo Stalin anektiral vso Poljsko Ukrajino, bo s tem razširil svoje meje z Rumunijo tudi na one kraje, ki so spadali prej pod Rusijo, in obenem bo postal obmejni sosed Madžarske.

S pohodom Rusije proti zapadu je tesno zvezana usoda balkanskih držav. Ni pa samo to, da se je Rusija dvignila na pohod, temveč je pričela svoj pohod pod okoliščinami, ki bodo poslej prisilile nacistično Nemčijo, voditi račun s sovjeti glede vseh svojih kupcij in zadev v Madžarski in na Balkanu.

Ako bosta Hitler in Stalin delovala v polnem sporazumu, kakor sta delovala pretekli teden, tedaj je ni sile na svetu, ki bi mogla preprečiti njuno hegemonijo nad jugovzhodno Evropo, dokler se zapadnim demokracijam ne posreči ustanoviti silne južneevropske fronte, ki bi mogla kljubovati prodiranju na Balkanski polotok.

Če bi se Nemčija zrušila, bi s tem nikakor ne bila odvrnjena ruska nevarnost. Naj danes Stalin igra Hitlerjevo igro ali naj je ne igra, vendar nihče ne bo verjel, da bi deloval za bodoči dobrobit Nemčije. Resnica je baš obratna: danes so silno pridobile na verjetnosti možnosti, da bo Rusija zasejala v jugovzhodni Evropi seme boljševiske revolucije.

Te ogromne pokrajine so naseljene po pretežni večini z revnimi kmeti, ki se jim godi vse prej kot dobro in ki utegnejo postati izborna testo pod Stalinovimi rokami.

To, kar se je dogodilo zadnje dni, tvori novo nevarnost demokracijam, hkratu pa tudi kaže na dejstvo, v kakšnih škripcih se je moral nahajati Hitler, da je pripravljen deliti dominacijo jugovzhodne Evrope z boljševiskim diktatorjem.

Ako Rusija obdrži Poljsko Ukrajino vse doli do Rumunije, bi ostala Hitlerju edina pot v Rumunijo skozi Madžarsko in morda skozi severno Jugoslavijo.

Dalje se zdi, da se je Hitler odpovedal svojim sanjam, da ustanovi "neodvisno" Ukrajino, ki bi vključevala v svojih mejah poljsko, rusko, rumunsko Ukrajino in podkarpatke province Madžarske.

Rumunija se je že od nekdaj bala, da ji bo Rusija vzela ako ne drugega, vsaj Besarabijo, ki je bila pred svetovno vojno ruska pokrajina in ki leži ob Dnjestru med Rusijo in Rumunijo. Nu, in zdaj, ko je Stalin izjavil, da se je Rusija dvignila na pohod za zaščito svojih "krvnih bratov," poljskih Belorusov in Ukrajincev, kako dolgo bo še trajalo, da bo vzel tudi Besarabijo in morda zraven še kak kos severne Rumunije. To je vprašanje, ki dela neprestane skrbi rumunskim diplomatom.

V Rumuniji, zlasti v Besarabiji in v severni Bukovini, živi nad 500,000 Ukrajincev, v Besarabiji pa živi poleg teh še nad 400,000 ljudi, ki se priznavajo za "Ruse".

Rumunija, kjer je problem narodnostnih manjšin akuten, se boji, da bo popadena od vseh strani hkratu: Rusija bo odrgala od države severovzhodni del, Madžarska, podpirana po Nemčiji, si bo prilastila Transilvanijo, Bolgarija pa južno Dobrudžo. Dalje je v Rumuniji tudi nad 700,000 ljudi, ki so vpisani kot Nemci.

Glede Turčije, na katero se je doslej računalo, da bo preprečila vsake morebitne bolgarske avanture v Rumuniji, se položaj lahko vsak hip izpremeni, ker je znano, da bo turški minister zunanjih zadev te dni posetil Moskvo, kjer bo imel važne razgovore s sovjetskimi oblastniki. Doslej je znano le toliko, da hoče Turčija ohraniti na vsak način najtesnejše zveze z Rusijo, svojo mogočno sosedo ob Črnem morju.

Da-li Stalin misli prisiliti Turčijo, da odpove svojo podporo Angliji in Franciji, se še ne ve in to se bo šele videlo. Toda če bo to storil, bo to težak udarec za demokracije, ker Turčija ni samo najmočnejša sila na Balkanu, temveč kontrolira tudi dardanelsko ožino, skozi katero vodi pomorska pot Angležev in Francozov, če hočejo pomagati Rumuniji.

Najbolj pa se trese Madžarska, ki je na sredi sovjetsko-nemških klešč. Madžarska se tolaži z mislijo, da Rusija ne bo naredila skupne meje z Madžarsko. Toda če Rusija v resnici namerava okupirati Poljsko Ukrajino, bo postala s tem sosedo Madžarske.

UREDNIKOVA POŠTA

O otvoritvi prizidka Slov. delavskega doma

Narod je potom svoje demokracije vzajemnosti, odglasoval naj se gre z delom naprej, napravi prizidek kjer bodo domačili Bowling Alleys in spodaj pa balinarski prostori za zimo.

Zapovedano — narejeno!

Ni šlo brez malih sitnosti, šlo je pa, ker je bil direktorij kos svoji nalogi. Vse je šlo gladko, po kontraktu in napovedanem dnevu. No, in prišla sta pomembna zgodovinska dneva 16. in 17. septembra, 1939. Izkazati se je imelo ne samo ako vse odgovarja, ampak koliko je zanimanja za to "novotarijo" med nami.

Kdor hoče biti pošten in nepristranski, bo priznal, da je bil odziv presenetljiv. Ves Collinwood so spravili na noge — romali so, si ogledat prizidek, kot na božjo pot! Vse je bilo veselo, vse zadovoljno; niti ene same kritike nisem slišal glede poslopja, uredbe in udobnosti; naobratno samo pohvalo. Da smo se udomačili je trebalo preleteti marsikatero "stenge", in še sedaj eni ne vemo, kam ktere vodijo. S tem bodi povedano samo eno, da je stvar dobra in pa velika, zato se bo treba privaditi.

Popoldne nisem imel prilike prisostvovati. Ako sem pravilno informiran je prvačil Potokar z zlato kroglo, kar ga je stalo za dober namen lep stotak. No zvečer se je pa tudi Drenik po-

stavil, zbolel je kadar je bilo najmanj potrebno, tudi stotak. Zele je junak in prvak pri balinanju in dobro se je odrezal z ostalimi championi. Bili so drugi, katerih imen ne vem, bodo že drugi opisali, vem pa da je mala Lokarjeva zapravljiva že ob 5 letu, kar za \$10 jih meče, kaj še bo!

Videl sem pa popoldne, predvečer, kako se je vse trlo na balinarskih prostorih in na o-smih bowling alleys. Noben piece work ni tak! In razpoloženje, nekaj kar ne bomo več videli. Človeku se kar milo stori pri sreči, ko zopet vidi res narod skupaj in veselega.

Prišel je banket, ali domača večerja, katera upoštevajoč veliko množico ljudi, je bila hitro in v zadovoljstvo servirana. Bili so morda mali nedostaki, katerim se pa ni moglo izogniti ob takem velikem navalu. Kot običajno, je bilo precej govornikov na programu in tudi to je minulo, in verjamite ali ne, poslušali so jih še precej — iznenadenje zame. Ves program je vodil preds. doma John Lokar in njegov štab sestojel od zadovoljivih članov direktorija. Potrudili so se, kar so mogli, ženski odsek jim je pa bil 100 odstotno na strani.

Za tem programom se je začela druga stvar: kulturni del programa, in nastopali so zbori, plesalci, itd. Bilo je pestro in uživali so menda vsi, ker ni

bil predolg. Opazil sem eno za kar smo se nekateri zelo bali — prav nobenega šuma v dvorani, ne iz balinarskih prostorov in ne iz bowling alleys. Neverjetno! Kajti vseh osem je bilo natrpanih in enako štirje balinarski prostori. V tem oziru gre arhitektu priznanje, glede drugiga o poslopju pa raje drugičkrat.

Ko dobim izredno ličen program, katerega je izdelala Enakopravnost, v roke, pridem do slike direktorija ustanovnega leta — 1926. Izmed 20 jih je 6 delničarjev Zadruga, gledam in gledam naprej ter vidim, da je Zadruga dobro reprezentirana z oglašom v primeri z ostalimi groceristi in mesarji v Collinwoodu. Pogledam po mnogobrojni množici in spet opazim, da jih je najmanj 80 aktivnih združnih delničarjev zraven.

Presodim, da je ves dom in posebno nov prizidek delo skupnega združnega dela delničarjev doma, in nehote se mi vsili vprašanje:

Kaj nismo vsi eni in isti? Nerač konstatiram, da izgleda, da ne! Pri naročbi živil se

nas je 100 procentno prezrlo. Moje osebno mnenje je, da smo eni, da domovi in Zadruga sta eno, torej, delati bi morali roka v roki.

Ta vrzel se da popraviti v bodoče, kajti kar je bilo naj bo, skupne podpore in sodelovanje pa pričakujem v bodočnosti. Nikomur ne očitam nič, priznam vsem vse: pozabiti se pa ne sme, da pretežna večina dobrih delavev in prijateljev je ali še dela pri New York Central in Fisher Body. Ob priliki stavke v obeh krajih je ravnoista Zadruga stalo 100 odstotno ob strani stavkarjev in delničarjev ter prijateljev doma — še več, Zadruga se je zadolžila na tisoče dolarjev, da jih je podprla.

To poglavje je zaključeno in poravnano, pozabljeno pa ne sme biti nikoli!

Direktoriju, vsem, ki so pomagali in posetnikom, pa čestitke in hvaležno priznanje za lep napredek in prijazno domačo prizidano stavbo.

Josep A. Siskovich,
tajnik Zadruga.

20-LETNICA S. DOMA NA HOLMES AVE.

Cleveland, O. — Vroči poletni dnevi so za nami. Listje že rumeni. Vsa znamenja kažejo, da smo v jesenski sezoni.

Collinwoodska naselbina na južni strani mostu se pripravlja na veliko in pomembno slavnost, ki bo prva v tej sezoni in se bo vršila v nedeljo 24. sept. Namreč, Slovenski Dom na Holmes Ave. bo ta dan obhajal 20-letnico obstoja s prav lepim programom popoldne in zvečer. Ob tej priliki bo tudi izdana spominska knjiga, ki obsega preko 40 strani in je zelo pomembna.

Ta Dom, ki je bil zgrajen pred 20. leti je najstarejši Dom v Clevelandu. Dvajset let je precej dolga doba in precej težko je šlo skozi ta leta. Toda vse se je premagalo in danes po 20. letih Dom zelo dobro napreduje, kljub temu da časi niso najbolj-ši.

Da nam je Dom potreben, se lahko vsak zaveda. Kje bi se vršile društvene seje, zabave ter vsakovrstne druge prireditve, če ne v narodnih domovih? Zato je dolžnost vseh delniških društev in klubov, kot tudi posameznih delničarjev in delničark, da po možnosti pomagamo domu do boljšega napredka.

Torej v nedeljo bo dan, ko lahko pokažemo dobro voljo s tem, da napolnimo obširne dvorane do zadnjega kotička.

Program bo obširen in bogat, tako da bo vsak imel lep užitek. Sodelovala bodo vsa društva; nastopili bodo pevski zbori in sicer pet po številu. Godba sv. Jožefa šteje 169 KSKJ bo zagrnila nekaj lepih komadov in bo še več drugih raznih nastopov.

Posebno zanimivo bo to, da bodo nastopili ravno isti pevci pod auspicijo pevskega zbora Soče, kot so nastopili pred 20 leti ob otvoritvi Doma.

Program se bo pričel točno ob 2. uri popoldne. Ker bo program obširen, se prosi cenjene udeležence, da ste točni. Zvečer se pa vrši v zgornji dvorani banket, točno ob 7 uri. Ženski klub ki ima kuhinjo v oskrbi bo skušal vsem dobro postreči. Ples se bo pričel ob 7:30 v spodnji dvorani. Igral bo Jankovičev orkester. Ako si nabavite vstopnico za 75c, lastnika opravičuje za popoldanski program in zvečer za banket in ples. Kdor pa ne bo imel te vstopnice, bo za popoldanski program vstopnina 25c in za ples zvečer 25c.

Torej ste veliko na boljšem, ako vzamete vstopnico za 75c in ste vsega deležni.

Končno vas prav prijazno vabimo prav vse, od blizu in daleč, da skupno kot ena družina obhajamo to pomembno slavnost domačega narodnega hramu.

Frances Sušelj

Naprejeva kuga se jih loteva

Cleveland, O. — Pod gornjim naslovom si predstavljam nekatere naše zapeljane ljudi. Tu in tam se snidem z enim ali drugim, včasih tudi z večjo skupino in se razume, da v sedanjih časih se veliko razpravlja o nesrečni Evropi in o njeni vojni, in tako dalje. Pri tem se slišijo vsakovrstne, modre pa tudi neslane in tako človek naleti na rojake, o katerih bi mislil, da so prevdarni in da vedo povedati kakšno pametno, glede presojanja sedanjih dogodkov. Pa žal je obratno in jaz sodim, da so ti ljudje zaslepljeni po neslojni slogi in njenemu Napreju!

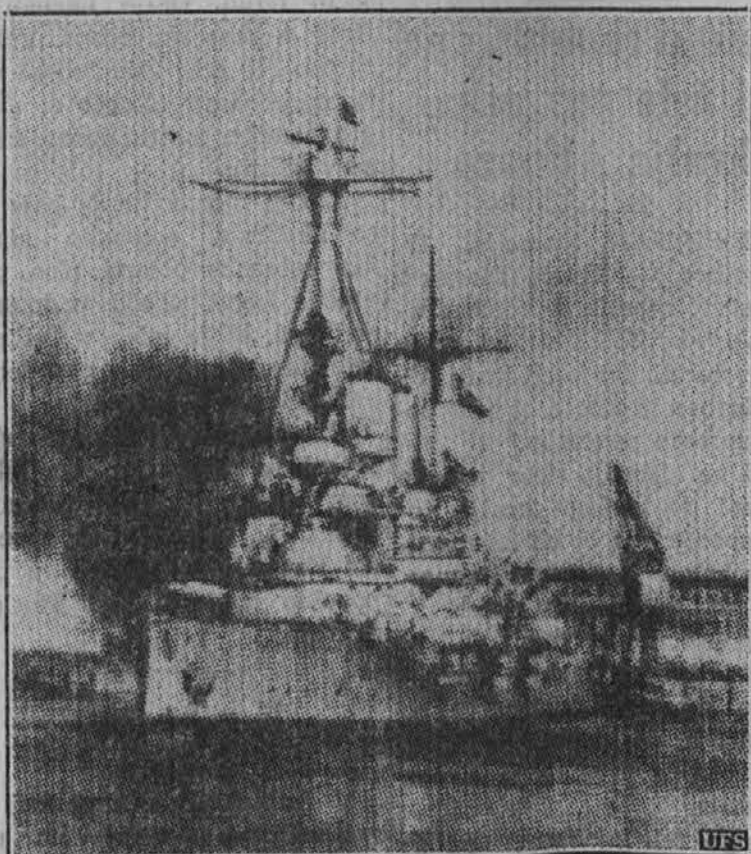
To sodim iz tega, ko sem omenil, da nemški firar, ne nemško ljudstvo, zasluži, da bi bil tepen, pa sem slišal opazko, češ, Hitler da ima prav, kajti kjer je diktatura, kakor je v Nemčiji, je diktatura za vse, kakor za delavce tako tudi za farje in za kapitaliste, in da ako ne bi bil Hitler v pravem, bi se mu Rusija ne bila pridružila.

To so najbolj dišeče cvetke Naprejevih! Prej komunistov in sedaj nacistov!

Da, da, fantje, postavljali ste se z vašim Naprejem, da ste za slogo in proti fašizmu vseh barv in sedaj je pokazal vaš Jožef s fajfo, da mu ni za vašo slogo in vaš proti-fašizem, temveč, da je on, Stalin, absolutni gospodar vse Rusije, ne pa komunistična stranka. Toda pri vsem tem, da vam je to očitno pokazal, ne morete, ali pa nočete zapopasti prave strani, ker ako ste v resnici proti vsakemu fašizmu, potem bi morali biti

(Dalje na 3. str.)

NEMŠKA BOJNA LADJA

Na sliki je nemška bojna ladja, ki je bombardirala poljsko pristanišče Gdynia.

V DOBI PLINSKIH MASK

Na gornji sliki vidimo angleškega kralja in kraljico, ki imata preko ramen obešene torbe s plinskimi maskami.

ŠKRAT

Dva avtomobilista sta pri ozkem mostu. Moral umakniti. Pa ni bešen pripravljen ustajati. Pa prvi prvi: "Jaz se bedaku ne bom." "Tadaj drugi zavni ceste in reče: "Jaz se mu pa bom."

V vlaku. — Spreved spod, oprostite, ta le za nekadilce!"

Potnik: "Saj ne kadim." Sprevednik: "Zakaj žite potem pipo v ustih?" Potnik: "Tudi če vpije nogi, pa vendar ne boji."

V gostilni se pri nekem penči možakar: "Kaj, jaz da sem tole pestjo razbijem kosčke marmornate mizi."

Pa se oglašil nekdo ni mizi: "To ni nič. Jaz s to stavim cel vlak." Prvi: "To ni mogoče." Drugi: "Pa je. Sem strojevodja."

Tinče jo primah poldneva iz šole. Mat kaj pa nisi v šoli?" Tinče: "Veš, mamica, traj sem se pošteno mislil gospod učitelj, radi kake boleznij je poslal domov."

Razgovor v vlaku. Potnika sedita v istem in se razgovarjata o stvarih. Pa prvi od njim v svojem poslu načelo: "Živeti in pustiti druge živeti!"

Drugi: "Hm, jaz se ne morem ravnati po čelu."

Prvi: "Kako to?" Drugi: "Sem namreč pogrebnege zavoda."

Oglašajte v "Enakopravnosti"

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 2111

SVETEK FUNERAL HOME

MI VAM DAMO NAJBOLJŠE

Ni ga, kateremu bi mi ne dali postrežbe. Vsakemu našemu etrečmo. Naša postrežba je taka, da odgovarja vsem potrebam človeštva.

478 EAST 152nd ST. KENMORE 2016

Urednikova pošta

(Dolje z 2. strani)

Naznanilo

tudi proti Hitlerjevemu nacizmu in obenem proti Hitler - Stalinovemu paktu in po mojem mnenju, kdor zagovarja Stalinovo pobratimstvo s Hitlerjem, ta je skregan sam s seboj.

In temu bo v največji meri kriv pittsburski protifašistični Naprej!

J. Lever

Slov. moška zveza

Vem, da ste že slišali, da se je vršila konvencija Slovenske Moške Zveze, pretekli mesec v Narodnem Domu na Holmes Ave. v Clevelandu, O. Kot prva konvencija je sprejela vsa temeljna načela, pod katerimi se je Slovenska Moška Zveza ustanovila.

Ena najbolj važnih točk, katera je v naših pravilih, je točka, katera nam pokaže, da je Slovenska Moška Zveza nepristranska samo moška organizacija, in sprejema člane ne glede na kakšnega verskega ali političnega prepričanja so.

Ako človek premisli in pogleda nazaj v zgodovino slovenskega naroda, lahko vidi, da je že od nekdaj slovenski narod trpel zato, ker ni bil združen, ampak razcepljen na različne stranke.

Vem, da je večina nas že slišala star pregovor, ki pravi: "United we stand, divided we fall", združeni stojimo a razdeljeni pademo, in kakor so razmere v Združenih državah danes, se vidi, da slovenski jezik hitro propada.

Samo z združenjem vseh slovenskih mož je še upanje za ohranitev slovenskega jezika v Ameriki.

Slovenski fantje in moške, ako vam je slovenski jezik res nekaj pri srcu, pristopite k tej novi organizaciji, katera bo v vaši moči delovala za dobrobit Slovenskega naroda v Ameriki. Za vsa podrobna pojasnila v tej novi organizaciji se obrnite na glavnega tajnika Slovenske Moške Zveze, 1067 Sutherland Ave., Akron, O.

Vincent H. Lauter

POVRATEK IZ EVROPE

Senator Alexander Wiley, republikanec iz Wisconsin, njegova žena in hčerka, ki so se 12 dni vrnili iz Evrope.

ŠAMPIJONKA V TENNISU

Na levi je Miss Helen Hull Jacobs iz Kalifornije, ki je v teniški tekmi porazila svojo nasprotnico Mrs. J. Schieffelin (na desni).

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

— V New Yorku, N. Y., sta bila nedavno Franjo Punčec in Franjo Kukljevič, ki sta s tremi drugimi Hrvati vred prišla iz starega kraja na teniso-vo tekmo z Avstranci in Američani, poražena v tekmi z Američani v Forest Hillsu. Punčeca je porazil Frank Guernsey, Jr., iz Orlanda, Fla., Kukljevič pa je premagal Ernest Sutter iz Orleansa. Pred nekaj dnevi je bila hrvaška skupina poražena tudi po Avstralcih v Bostonu. Omenjeni Hrvatje so izvrstni igralci tenisa in lani so odnesli prvenstvo v tekmi z Italijani, a Američanom pa do sedaj še vseeno niso zlezli do vrha.

— V Albuquerque, N. M., se je pred dnevi ponesrečila družina Valentina Majnika iz Rentona, Wash., ko se je avto, s katerim so se vozili po Kaliforniji in Novi Mehiki, prevrnil in pokopal štiri člane družine podse. Najtežje poškodbe je dobila Jennie Majnik, žena, kateri je zlomilo nogo in strlo več reber. Odpeljali so jo v bolnišnico v Albuquerqueju.

— V Bendu, Ill., se je Marie Vidmar iz St. Louisa nedavno težko pobila na glavi in drugod po telesu pri avtomobilski nesreči, ko se je peljala s svojim "bossom" na počitnice v Chicago. Nesreča se je pripetila po eni uri vožnje od njenega doma. Odpeljali so jo v bolnišnico za nekaj časa in zdaj se zdravi doma. Avto se je trikrat prevrnil in "boss" je bil le lahko pobit.

— V Pittsburghu, Pa., je J. Bukovinski izdelal šahovsko desko, ki nima para na svetu. Deska je zložena iz 10,000 koščkov dvanaest vrst lesa. Delal je na tem osem mesecev. Desko je Bukovinski podaril dr. Filipu Faixu v bolnišnici, kjer je Bukovinski uposlen kot hišnik. Bukovinski je doma iz Vinice v Beli Krajini, ter star 52 let in še vedno samski.

Za dobro ime "neumne kokoši"

Le kdo si je izmislil tisto prislovico: neumen kot kura—?? Res na prvi pogled kokoši ne kažejo posebne darovitosti, zato služijo za primero k učencem trde glave, ki so bolj počasni za sprejemanje zlasti računskih nauk — toda vse to je le na prvi pogled. Na prvi pogled pa je marsikaka stvar dokaj neumna, ker zanimivost je šele na dnu, ko se v kako stvar poglobiš.

Tudi kokoši so od blizu za bistriga opazovalca po svoje pametne in celo darovite. Pogledj-

mo samo kokljo, koliko dela ima s svojo drobno družino in kako skrbno in posrečeno ga opravljajo! Neprestano čeblja okrog svojega drobiža — površen opazovalec bi mislil, da vedno enako, v resnici pa jim govori na trinajst različnih načinov! Sedaj jih vabi k sebi, sedaj spet svari pred nevarnostjo, največ pa jim čeblja, da je tu in naj se ne oddaljijo preveč, itd. Vse, kar je taki majhni družinici treba, ji koklja pove brez besed, samo s svojim raznovrstnim glasom. Glede petelinov so najnovejša opazovanja ugotovila, da ima petinajst različnih glasov, s katerimi slišno svojemu dvorišču vse pove, kar mu je treba povedati. Ostalo pa pove s kljunom in ostrogami — to je pa še posebni poudarek.

Posebno pozornost pa je v znanstvenem svetu vzbudilo odkritje, da se kure — pa tudi ostali ptiči — sporazumevajo s svojim mladim zarodom, še preden je ta preluknjal lupino jajca in pogledal v svet. Pišče že iz jajca kliče kokljo in ta mu odgovarja. Da, še več! Če koklja opazi kako nevarnost, mačka a-

HENRY A. WALLACE

Poljedelski tajnik Združenih držav, Wallace, ki se je nedavno posvetoval s predsednikom Rooseveltom glede neupravičenega navijanja cen.

GOV. J. W. BRICKER

John W. Bricker, governor države Ohio, ki bo najbrže "črni konj" republikancev pri prihodnjih predsedniških volitvah.

li roparsko ptico, brž da svari in glas in pišče v jajcu na polvelje utihne. Tako se sporazumeva živalski svet, ki tudi po svoje ljubi življenje in samega sebe.

Vsaka žival je toliko razumna, kolikor ji je treba, da se ohrani ona sama in njena vrsta. V to so usmerjene vse njene zmožnosti, ki se človeku le postopoma in po dolgem opazovanju odkrivajo. Kako čudovito n. pr. nekatere ptice, zlasti roparice, vidijo! Postolka nepremično frfota v zraku, 20 ali 30 metrov nad njivami, in lahko vidiš, kako z očmi išče po zemlji. S te višine vidi pod seboj vse, kar je zanjo važno. Zgane se miška v razoru, v visoki travi ali dozorevajočem žitu, in postolka zgane krila in pade nanjo kot kamen. Tako ostre oči imajo tudi druge ptice roparice, kanja, kragulj, orli, ki zmorejo iz velikih višin pregledati svet pod seboj do vseh podrobnosti.

Svet je poln zanimivosti in človek mu mora odpreti oči in srce, da ne hodi kot tujec ali slučajni popotnik po njem, ampak kot njegov kralj.

OBRAMBA TURINA PROTI BOMBAM IZ ZRAKA

TURIN, Italija. — Tukaj so bili včeraj izdelani načrti za protizračno obrambo Turina, katerih izvedba bo stala 7 milijonov lir. V načrtih so predvidevana podzemna zaklonišča, v katerih bo prostora za 90,000 oseb.

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 Schade Ave.

Pokličite:

ENDicott 0718

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat za-
tečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo
še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE —
TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi,
po 10c vsako. Pošljamo tudi po pošti. Za poš-
tino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete
lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po
knjige dokler so še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

Ravnokar je izšla ...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klančar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu
rojena mladina, da se mladina seznani z
zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,

6231 St. Clair Avenue

"MY CARLTON
STAINLESS STEEL WARE
IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY
KITCHEN...AND IT STAYS BRIGHT"

Get acquainted with this new wonder
metal that cooks better, permanently
retains its gleaming lustre, won't stain,
rust or darken, cleans easier, lasts longer
and safeguards health. Try it in your
own kitchen—it's the best demonstra-
tion you can make of the economy and
value of this beautiful cooking ware.

SEE IT TODAY AT

SUPERIOR HOME SUPPLY

6401-03 SUPERIOR AVENUE.

Millions prefer it to
mayonnaise—
costs less!

Miracle Whip is different—deli-
cious! The time-honored ingredi-
ents of mayonnaise and old-fash-
ioned boiled dressing are combined
in a new, skillful way. Given the
long, thorough beating that French
chefs recommend for ideal flavor
and smoothness—in the Miracle Whip
beater that's ex-
ceed with Kraft.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestan-
ke, poroke in enake slučaje, naročite tisko-
vine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno
lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

VERIDICUS

19

VERA IN LJUBEZEN GOSPODA SVETLINA

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

Tedaj je začel pijančevati in propadati telesno in duševno. Pa je stopila nekega dne v njegovo sobo učiteljica Tinka, lepo, tiho, modro dekle . . . "Ali vas ni škoda?" je dejala. "Moja idealna ste bili, zdaj pa moram jokati . . ."

In tedaj se je zgodilo: za obe rameni jo je zgrabil, ona mu je padla na prsi, in razjokala sta se . . . Že par let sta skrivala drug drugemu, da se ljubita in da je življenje brez pomena, ako ne postaneta vsa svoja. Zdaj je izbruhnilo na dan, in zdaj se jima je nenadoma razjasnila pot: ven iz laži in suženjstva v pravo življenje! — Takoj je pisal knezoškofu svoj sklep. Pozvan je bil v ordinarijat, a se ni odzval. Poslali so mu kanonika, da ga pregovori, zastraši, ukroti. Zaman. Počakal je le še toliko, da so poslali namestnika. Zdaj se vozi v Ljubljano, kjer si je našel novo, boljše službo. Jutri se opremi z novo obleko, novim obrazom, novim poklicem, z novo dušo in novimi cilji . . . In Tinka ga že pričakuje . . .

Vlak se je ustavil: "Prelovo!"

"Vso srečo ti želim! Pogumen človek si — molil bom zate!" je dejal Svetlin; Drobnič pa ga je objel:

"Pridi za menoj, Janko! Tvoja usoda je bila doslej moja! Ne pozabi: čimprej! Reši se! Beži! Reši se!"

In vlak je odsopihal v noč, kolesa so hropela in cvilila, Svetlin pa je hitel domov ter slišal vedno isto:

"Beži! Reši se! Snel je klobuk in začel moliti . . .

IV.

Mučeniki

Svetlin se je mogel odtrgati od dela šele koncem prihodnjega tedna. Naročil je doma, da se tekom treh ur vrne in se odpravil kmalu po zjutranji maši na Martinje sedlo.

Samo četrte ure je korakal med njivami in tratami, vprašal po gruntu Zavrtnikovega Tine, in že je stal pred vrsto lip, ki so kakor venec obkrožale veliko hišo in gospodarska poslopja. Takoj za hišo je bila skalovita brežina in na njej mlad smrekov gozd.

Hišna vrata so bila odprta. V kotu velike obokane veže je visel križ, ovit z vencem rož, na steni je zagledal ogromno oljnato sliko, ki je predstavljala — na istem platnu — glavne prizore iz življenja egiptovskega Jožefa. Na levem robu je otroški Jožef še pasel očetove ovce, — nato so ga prodajali bratje v sužnost, — potem ga je zapeljala Putifarka, — nato prosijo bratje Jožefa, egiptovskega kralja, žita in jokajo za brata Benjamina, — potem sprejema Jožef pred prestolom svojega očeta Jakoba in končno Jožef umira na postelji, star stodeset let.

Svetlin je ogledoval živo barvno sliko in hkratu nehoti poslušal dvoje razburjenih glasov, ki sta prihajala iz sobe na desni dekleški glas je zvenel ogorčeno in v rotoče, moški rezko in neizprosno.

"Nikoli, nikoli se to ne zgodi, dokler le jaz živim!" je kričalo dekle.

"Tebe ne bom vprašal!" je odvrnil moški.

"Boste me . . . edina hči sem . . . moje bo vse to posestvo! Zaradi tistih par tisočakov se ne damo prodati! Rekli ste, da lahko počakate . . . vnebovpijoče obresti ste za to izsilili od očeta . . . zdaj pa nama grozite. Ali res nimate srca, niti pameti?"

— Saj vendar sami vidite, kako garava, kako hraniva, da vam plačujeva obresti . . .

"Zadnjih še nista plačala . . . A zdaj potrebujem vso vsoto . . . moram jo dobiti; sam sem v stiski. Plačajta ali pa poženem grunt na boben. Meni je vseeno; tudi Bog je mislil najprvo nase, ko si je ustvaril brado!"

"Spomladi nima noben kmet denarja . . . Počakajte do jeseni — prej ni mogoče!"

"Nič ne čakam. Zadolženi ste povsod — jaz ne bom ostankov lovil . . . Plačajte precej ali pa iztožim, zarubim in prodam! Kakor hočete."

"Se je Bog v nebesih in pravica na svetu! Kar tako ne pojde . . . Povedala sem vam — dovolj je besedi. Kar spravite se odtod: tamle so vrata!"

"Dekle — !"

"Mar mislite, da se vas bojim? Dva takale pa še postavim

na glavo in iztresem iz hlač . . . Marš ven ali pa izpustim psa z verige!"

Vrata so se bliskoma odprla in pojavilo se je visoko, vitko dekle, ki je z iztegnjeno roko kazalo v vežo. Iz hiše je stopil majhen debeluh; kakor gad je pihal:

"Jaz ti pokažem!" — Ko pa je zagledal duhovnika, se je zgrbil in zacemikal:

"Hvaljen bodi Jezus Krist!"

Nato je izginil.

"Na veke, amen!" je odgovoril Svetlin, ne da bi se ozrl po oderuhu. "Zdi se mi, da sem prišel ravno prav . . . Saj si ti Klinarjeva Francka?"

"Sem. Kaj želite, gospod? — Oče so na njivi . . . mar jih naj pokličem?"

"Ni treba. K tebi sem prišel. Stric me pošilja."

"Stric? Župnik? Kaj pa je? Mar je spet bolan? — Sedite, prosim!"

Svetlin je sedel za mizo in se gel v prsni žep.

"Tale ti pošilja," je dejal in položil pred njo hranilno knjižico. "To je tvoje. Naroča ti: plačaj dolgove, reši grunt in se čimprej omoži! — Ne pravi nikomur, odkod so dobila denar — tudi piši mu nikar — nihče naj ne izve, da sem bil tu!"

"Stric? Meni? Pa toliko? Moj Bog, mi pa smo mislili, da je čisto pozabil na nas!" — Strmeč je gledala knjižico in ni mogla razumeti — "Stric nas rešuje, pa še zahvale noče? Kaj pomenja to?"

"Hudo je bolan — dolgo ne bo več. A ravno njegovi sovražniki preže na ta denar. On pa je le štedil in mislil vedno na vas. Zlasti nate, Francka. Kot štiriletno deklico te je pestoval in te ne pozabi niti v smrtni uri."

"Revež! Nesrečnež! Mi smo slišali, da se je hudo pregrešil, da je zato za kazen v tistem blatu, da ga gospod knezoškof ne marajo, da se ga vsak duhoven ogiblje . . . Celu smram nas je bilo takega strica. O Bog, o Bog, on pa je stradal za nas!"

"Tvoj stric je mučenik, svetnik! Molita zanj . . . hvaležna mu ostanita in — molčita! — Ali te smem prositi, da mi daš kozarec vode? Takoj se vrnem."

Nekaj minut nato je korakal na kolodvor in se vrnil domov. Komaj štirinajst dni potem

je nekdo prinesel v prelovoško župnišče novico, da je podgorski župnik umrl.

Micika je šla v prvo nadstropje povedat Svetlinu, da se vrši pogreb že naslednjega dopoldne.

"Ah, ne hodite tja, gospod," je dejala. "Spet vam bi zamerili."

On pa se je bridko nasmehnil:

"Micika, mar misliš, da bom res Lipovca in Zabavnika prosil dovoljenja, ali smem izkazati poslednjo čast blagemu sotripinu? — Zamera gor, zamera dol: Svetlin stori zmerom samotisto, kar zahtevata vest in značaj . . . Zapomni: zmerom, 'O, gospod, tako se bojim!'"

"Ne boj se! Zelo sem mehak, ampak drvarjev sin: iz žuljev sem se narodil . . ." je dejal. In sedeč za mizo, na kateri je pravkar čital, je mahoma vstal, jo prijel za roko in rekel skoraj osorno:

"In še nekaj: midva ostaneva skupaj, dokler bova sama hotela. Ali še veš, kako si mi rekla na Krvavi peči, ko sem te odganjal? Mari meni za svet! Danes pravim jaz tako!"

Planila bi mu tako rada okoli vratu in ga poljubila, a samo plantete ga je pogledala, padla na kolena in mu poljubljala roko:

"O Bog, vi veste, gospod, kaj se govori?"

"Vse vem, Micika . . . spovednica je zelo zgovorna . . . Prav je, da veš tudi ti. Oče, ti in jaz ostanemo eno — do zadnjega . . . A zdaj pojdi, pojdi! Molit grem za Klinarja!"

In odšel je sam k cerkveniku in mu ukazal zvoniti z vsemi

V najem

Odda se v najem eno sobo za poštenega fanta. Dobi lahko tudi hrano. — Vpraša se na 15942 Whitcomb Ave., spodaj.

Išče delo

Ženska išče hišno delo ali za pomagati v kuhinji. — Vpraša se na 893 East 67 St., spredaj, zgoraj.

Naprodaj

Proda se po zelo nizki ceni prešo, sode in mline za grozdje. Vse v dobrem stanju. — Vpraša se na 1410 East 52nd St.

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku . . .

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk
ima, sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE
REVIJE POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za
4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim
zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

tremi. Nato je pred oltarjem molil in se vrnil že ponoči globoko žalosten . . .

Naslednje jutro se je s prvim vlakom odpeljal v Podgoro.

Vedel je, da dospe tja jedva uro pred pogrebom. Mahnil jo je s kolodvora po bližnji, po stranski stezi ob dolgi vrsti košatih vrb. Ondod, koder sta šla s pokojnikom niti pred štirimi tedni. Ko je došel do panja trhle vrbe, kjer je takrat slonel na smrt bolni Klinar in z rokami na obrazu tiho vase ihtel, je Svetlina vrglo na kolena. Na panj je nagnil glavo, ječal in molil. In zdelo se mu je, kakor bi prav razločno slišal raskavi jetični pokojnikov vzklik:

"Beži in reši se!" —

Drgetaje je skočil kvišku in skoraj je tekkel proti župnišču.

Pri tleh na levi, v pusti, prazni sobi so položili Klinarja na mrtvaški oder med šestero sveč v starih, ogoljenih cerkvenih svečnikih. Mrtvec je ležal dolg in silno droban v črnem talarju s sklenjenimi rokami s križcem in molkom, ovitim okoli pesti. Dvoje šopkov iz papirnatih rož in srebrno pobarvanih sklenjenih jagod je bilo položenih ob njegovi glavi; ob vznožju je stalo klečalo, na nji dve črni blazini s srebrnimi portami in škropilnik z blagoslovljeno vodo. A nikjer nobene svetle, nikjer svežega venca — vse pusto brez ljubezni in lepote.

Svetlin je pokleknil na klečalnik in molil, zroč v mrtvečev silno drobn, smehljajoči se obraz.

"Umrlo je meni srce, umrlo

so nade sladke . . ." je slišal govoriti tovariša pred seboj. "Vse je za mano: mladost, cilji, ideali . . . Ostala sta mi le dvom in grob . . . Kako sem začeljal. — Kako sem končal!"

Svetlin je zakopal svoj obraz med dlani in drgetal.

Tedaj je začel za seboj korake. Bil je neznan duhovnik. Iz Ljubljane je došel na cerkvenikovo brzojavko. Očividno mu je bilo neprijetno, ko je zagledal Svetlina.

"Samo vi ste prišli. Ali sta bila prijatelja?" je vprašal Ljubljancan izpod čela.

"Ne. Samo enkrat sem govoril z njim. A vem, da je bil vzoren duhovski brat," je odgovoril Svetlin.

"Mislite?" je našobil ustnice Ljubljancan in zaničljiv posmeh je blisknil preko njegovega obraza.

"Ne mislim. Vem!" ga je zavrnil Svetlin.

"Sodba je Gospodova!"

"Da, samo Gospodova, zato pravična . . . Pa kako je umrl?"

V mrtvaško sobo je stopila črna oblečena stara ženska ob jokanih očih.

"Nisem se zanimal," je odgovoril Ljubljancan in se obrnil k ženski: "Mar vi veste, kako je umrl?"

Ženska je dejala:

"Nikogar ni bilo pri njem. Ponoči, čisto sami so izdihali. Zvečer so bili še v cerkvi . . . večerjo so odklonili in so šli na posteljo. Kakor so se ulegli, tako smo jih zjutraj našli."

"Torej brez poslednjih zahtev mentov!" se je zgrozil Ljubljancan. "Čemu ni dal nikogar poklicati!"

"Saj je zjutraj še bral svojo mašo, kajne?" je vprašal Svetlin.

"Da, a zelo težko in počasi," je odgovorila ženska.

V zvoniku so se oglasili zvonovi.

(Dalje sledi.)

1001 E. 74th St.

VOJNA

Kaj naj Amerikanci store? Tiče se nas vseh. Pridite na ljudsko slavnost 20-letnice komunistične stranke in slišite govor

Earl Browder-ja, glavnega tajnika kom. stranke, ki bo govoril o vojni in o nemško-sovjetskem paktu, v četrtek 21. septembra ob 8. uri zvečer v mestnem avditoriju. Vstopnina v predprodaji 20c, pri vratih 30c.

RECITE MI:

MOŽ ZA VAŠE

POHIŠTVO

Steve Trebec Jr.

POHIŠTVO IN POSTELJNINA

PREPROGE, KARPETI in PEČI

na lahka mesečna odplačila vas stane manj

KUPITE DIREKTNO OD

STEVE TREBEC, JR.

FURNITURE MART INC.

Vzamemo vaše
staro pohištvo
v zameno

15428 WATERLOO RD.
v Collinwoodu, nasproti S. D. D.
ODPRTO VSAK DAN OD 9. DO 6.
Odprto zvečer v ponedeljek, četrtek in
soboto do 9.

Trgovci in obrtniki

Sedaj je čas, da si naročite vaše
koledarje za 1940

● Pri nas imamo veliko izbero vseh vrst koledarjev, ki vam bodo gotovo ugajali. Imamo letos posebno lepe vzorce. Izplačalo se vam bo, da si ogledate naše vzorce predno naročite navadne, slabe koledarje od druge družbe.

Obdarite letos vaše odjemalce, ki so vam bili naklonjeni celo leto, s koledarji. Pridite si ogledat vzorce sedaj, ko je zaloga popolna in izbera nenavadno dobra.

Oglasite se v uradu ali pokličite Henderson 5311 ali 5312, in zastopnik pride k Vam.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue